

Recenzja dorobku naukowego dr Zofii Dambek-Giallelis w postępowaniu habilitacyjnym

Dorobek naukowy dr Zofii Dambek-Giallelis stanowi intencjonalnie kształtowaną całość, spójną zarówno pod względem merytorycznym, jak i metodologicznym. Główne dziedziny badań habilitantki to: norwidologia, historia literatury i kultury XIX wieku, widziana przede wszystkim przez pryzmat prac dokumentacyjnych i biografistyki, literatura i kultura Wielkopolski. Te nadrzędne dla dr Dambek-Giallelis kierunki aktywności naukowej ciekawie dopełniają inne, przynamniej na razie poboczne wątki, np. wybrane problemy kultury portugalskiego obszaru językowego, rozpatrywanego również na płaszczyźnie jego związków z kulturą polską.

Widoczna jest zatem dążność dr Dambek-Giallelis do sukcesywnego poszerzania pola naukowych analiz i różnicowania tematów badawczych, jednakże przy zachowaniu pewnych wyróżniających habilitantkę cech warsztatu naukowego, wśród których podkreślenia wymaga rozległa erudycja historyczna, a w konsekwencji prowadzenie literaturoznawczej interpretacji zawsze z uwzględnieniem bogatego dziewiętnastowiecznego kontekstu kulturowego, z respektem dla faktograficznej, dokumentalnej strony wiedzy o literaturze tego stulecia. Wyjątkowa „sumienność w obliczu źródeł”, biegłość i dociekliwość w poszukiwaniach archiwalnych i w bibliotecznych kwerendach, a zarazem umiejętność „przekuwania” wiedzy o faktach w wiedzę o literaturze i kulturze przynosi każdorazowo pożyteczne, wartościowe efekty poznawcze. Konsekwentne operowanie tak zorganizowanym dyskursem naukowym można uznać za autorską sygnaturę prac Pani Dambek-Giallelis, choć niewątpliwie pozostaje to również w związku z jej zawodowym usytuowaniem – w Instytucie Filologii Polskiej UAM zatrudniona jest w Pracowni Dokumentacji Literackiej.

Mamy więc do czynienia z dorobkiem naukowym o precyzyjnie wytyczonych problemowych osiach krystalizacyjnych, a co więcej, z dorobkiem ważkim, z uwagi na podejmowane przez badaczkę bynajmniej niebłahe zagadnienia i niezmiennie cechującą jej prace warsztatową rzetelność. Jest to, dodajmy, dorobek ceniony, znany zwłaszcza w środowisku badaczy dzieła Norwida, gdyż znacząca ilość publikacji dr Dambek-Giallelis

ma za przedmiot osobę i twórczość autora *Vade-mecum*. Należy przy okazji koniecznie odnotować, że postawa badawcza habilitantki kształtowała się w środowisku poznańskiej szkoły norwidologicznej. Pracę na Uniwersytecie Adama Mickiewicza Pani Doktor rozpoczęła w Pracowni Kalendarza Życia i Twórczości Cypriana Norwida, gdzie pod kierunkiem prof. Zofii Trojanowiczowej poznawała arkana pracy dokumentalisty, współtworząc tom pierwszy oraz tom trzeci *Kalendarza życia i twórczości Cypriana Norwida* (t. 1-3, Poznań 2007), bezcennego, jak powszechnie wiadomo, źródła wiedzy o biografii pisarza. Z kolei swą norwidologiczną pracę doktorską przygotowywała pod opieką naukową prof. Krzysztofa Trybusia, łącząc kompetencje biografistyczne z historycznoliteracką i historycznokulturową interpretacją twórczości Norwida.

Od momentu obrony doktoratu w 2009 roku dr Zofia Dambek-Giallelis znacznie powiększyła swój dorobek naukowy. Opublikowała dwie monografie autorskie: książkę *Norwid a tradycje szlacheckie* (Poznań 2012), której podstawą była dysertacja doktorska, oraz książkę *Dziwne kształty życia. Studia i szkice z dziejów biografistyki połowy XIX wieku* (Poznań 2019), którą uznała za osiągnięcie naukowe w myśl art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku. Ponadto ogłosiła szereg artykułów: dziewięć ukazało się w wysoko punktowanych, kluczowych dla badań polonistycznych czasopismach naukowych, takich jak „Pamiętnik Literacki”, „Ruch Literacki”, „Studia Norwidiana”; kolejne dziesięć to rozdziały w recenzowanych monografiach wieloautorskich. Pani Dambek-Giallelis ma na swym koncie autorskim również publikacje popularnonaukowe: w sumie dziesięć pozycji, w tym publikację książkową *Na tropach Adama Mickiewicza w Wielkopolsce* (Poznań 2013), którą przygotowała wraz z Jerzym Borowczykiem i Elżbietą Lijewską.

Już książka *Norwid a tradycje szlacheckie* okazała się znaczącym osiągnięciem naukowym habilitantki. Autorka dokonała tu bowiem kompleksowej interpretacji problematyki niemającej wcześniej monograficznego opracowania. Wyposażona w gruntowną wiedzę o meandrach biografii Norwida, podjęła badania nad jego genealogią (będzie do tych zagadnień wielokrotnie powracała), konfrontując ustalenia dokumentalisty z autokreacyjnymi zabiegami poety. Dokonała zatem rewizji personalnego mitu Norwida, a równocześnie zinterpretowała jego stosunek do świata szlacheckiego, wyrażony na kartach dzieł literackich i wypowiedzi o charakterze publicystycznym. Dzięki osadzeniu tej problematyki w kontekście ówczesnych dyskusji nad stanem szlacheckim, w kontekście przemian cywilizacyjnych rodzących pytania o jego kondycję i miejsce w życiu społecznym, nowe odczytania uzyskały niektóre utwory Norwida, takie jak *Łaskawy opiekun*, *Szczesna*, *Emil na Gozdawiu*. Autorka ukazała funkcjonowanie i semantykę tradycji szlacheckich

w myśli i wyobraźni Norwida: zarówno jako zespołu kulturotwórczych wartości (zwłaszcza etos rycerski), jak i ważnego czynnika społecznego doświadczenia poety i tworzonej przezeń krytycznej diagnozy socjologicznej.

Najnowsza książka Zofii Dambek-Gillelis *Dziwne kształty życia...* unaocznia naukowy rozwój autorki, jej ekspansję na nowe obszary badawcze, co więcej, są to obszary dotychczas systematycznie nie penetrowane przez badaczy literatury i kultury XIX wieku, „odwiedzane” jedynie przygodnie. Praca stanowi zatem oryginalną próbę wykreowania nowego przedmiotu badań – dziewiętnastowieczna biografistyka, ze szczególnym uwzględnieniem biografistyki połowy wieku, uzyskuje pod piórem habilitantki status odrębnego problemu naukowego. Chciałoby się dodać: nareszcie, bo to terytorium badań rozległe, gdy chodzi o dziewiętnastowieczną podstawę materiałową, i ważne, bo będące przestrzenią spotkania istotnych dla epoki dyskursów kulturowych.

Ta prekursorska rozprawa nie zmierza jeszcze ku syntezie zagadnienia, jest raczej roztropnie prowadzonym naukowym rekonesansem. Autorka wytycza granice, wskazuje „punkty orientacyjne”, dociera do węzłowych problemów nie poprzez systematyczny wykład, lecz w trybie interpretacyjnych przybliżeń. Realizuje swój cel badawczy w formule zbioru „studiów i szkiców”, jak zapowiada w podtytule książki, dbając jednak o to, by nie pozostały one w rozproszeniu, by ujęte w ramy kompozycyjnie wyodrębnionych kręgów problemowych, tworzyły pewną całość. Składają się na nią następująco nazwane zagadnienia: *Pisanie biografii poetów*, *Próba kanonu*, *W kręgu legend biograficznych*. W tych blokach tematycznych autorka umieszcza analityczne, wielowątkowe, gruntowne studia poświęcone szczegółowym kwestiom. W bloku pierwszym śledzi proces powstawania biografii Antoniego Młczewskiego wraz z kolejnymi edycjami *Marii*, czyniąc obiektem swych badań sztukę biografii Augusta Bielowskiego, Seweryna Goszczyńskiego oraz Kazimierza Władysława Wójcickiego i interesująco różnicując ich strategie biograficzne. W dalszym ciągu pierwszej części książki pojawiają się studia na temat pisania biografii wielkich romantyków: przez Karola Estreichera (biografia Adama Mickiewicza) i przez Antoniego Małeckiego (biografia Juliusza Słowackiego). W drugiej części rozprawy przedmiot interpretacji stanowią *Cmentarz Powązkowski* Wójcickiego, *Portrety literackie* Lucjana Siemieńskiego, *Dziwne życia Polaków i Polek* Michała Czajkowskiego, zaś w części trzeciej uwaga autorki koncentruje się na legendzie biograficznej Camõesa, kreowanej przez Almeida Garretta, Juliana Korsaka i Fryderyka Halma, oraz na pewnym wątku legendy Mickiewicza, osnutym wokół płaszcza poety.

Jak widać, dr Dambek-Giallelis gromadzi w swej książce bogaty i różnorodny materiał badawczy, co umożliwia wieloperspektywiczny ogląd dziewiętnastowiecznej biografistyki. Wyłaniający się z kolejnych interpretacji obraz tego zjawiska ma niewątpliwie walor reprezentatywności – wydobyte zostają na jaw główne tendencje rozwojowe biografistyki, formy biografii, warsztatowe i poznawcze dylematy biografów, przypomniane zostają ich sylwetki i osiągnięcia twórcze wraz ze stosownymi kontekstami historycznymi i kulturowymi. Zarazem trzeba pamiętać, że mamy do czynienia z wyborem analizowanych przypadków, a ten zawsze może być przedmiotem dyskusji. Oczywiście nie neguję zasadności wyborów autorki, chciałabym jednak zwrócić uwagę na pominięty przez nią nurt dziewiętnastowiecznej biografistyki, jakim była tzw. biografistyka narodowa, prezentująca często w formie kompendiów biografie wybitnych Polek i Polaków, a rozwijająca się dynamicznie od czasów porozbiorowych (tworzyli ją m.in. Józef Bogusławski, Ksawery Prek, Klementyna z Tańskich Hoffmanowa). Stanowiła ona istotny czynnik pamięci zbiorowej i społecznej pedagogii, współtworzyła personalistyczną wizję dziejów narodowych. Jak sądzę, zjawisko to jest naturalnym kontekstem dla poruszanej w książce problematyki kształtowania się biograficznego kanonu, a zarazem, ze względu na zasięg i wagę, mogłoby być nawet przedmiotem odrębnego studium, bo w połowie XIX wieku prace tego typu wciąż powstają; ich autorami są wówczas np. Wójcicki i Julian Bartoszewicz. Odnotowanie istnienia biografistyki narodowej, choćby na marginesie, mogłoby nadać wywodowi jeszcze głębszą historyczną adekwatność, o którą autorka przecież zabiega, sytuując swe badania w dość wyraźnie określonym przedziale czasu.

Wskazanie na biografistykę lat 50. i 60. XIX wieku jako na zasadniczy przedmiot naukowych dociekań to decyzja ze wszech miar fortunna, gdyż jest to czas szczególnie w ewolucji biografistyki – tracą wtedy na znaczeniu parenetyczne konwencje żywotopisarstwa czy mów pochwalnych, ale nie powstała jeszcze biografistyka akademicka ani nowoczesna. Zajęcie się właśnie tym, co zdarzyło się w polskiej biografistyce niejako „pomiędzy” stanowi bezsprzecznie atut książki. Autorce udało się bowiem zgłębić w kolejnych interpretacjach specyfikę tej właśnie, dotychczas nie wyodrębnionej, nie opisanej fazy rozwoju piśmiennictwa biograficznego w Polsce. Zadbła o to, by ten szczególnie w dziejach polskiej biografistyki nie został badawczo podporządkowany ani refleksji nad staropolszczyzną, ani wiedzy o nowoczesności. Jest to w mojej ocenie decyzja badawcza przesądzająca o powodzeniu całego przedsięwzięcia.

Pani Zofia Dambek-Giallelis słusznie uznała, że skupienie się na aspektach *stricto* literackich, estetycznych i genologicznych, nie gwarantuje rzetelnego opisu dorobku

biografów wyodrębnionego okresu. W jej ujęciu biografistyka jest konsekwentnie przedstawiana jako twór pograniczny, sytuuje się między historiograficzną relacją o faktach a literacką kreacją, sztuką słowa (choć warto zauważyć w nawiasie, że dziewiętnastowieczne biografie i biograficzne kompendia mają niekiedy stosowną oprawę ikonograficzną). Innymi słowy, habilitantka nie pomija kwestii literackości biografii – wielokrotnie pisze na temat jej związków np. z powieścią czy gawędą, a można by też uwzględnić szerzej jej koneksje ze szkicem charakterologicznym czy szkicem fizjologicznym, istotnym zwłaszcza dla tworzenia biografii zbiorowej. Zarazem traktuje jednak swój obiekt badań przede wszystkim jako fakt kulturowy i w rezultacie eksponuje kulturowe konteksty rozwoju biografii, wiążąc ją z dziewiętnastowieczną kulturą pamięci, z kategorią zbiorowej wyobraźni i tradycji wynalezionej, z przesunięciami w obrębie relacji: publiczne – prywatne, z kultem wybitnych jednostek i mitem trzech wieszczów, z powstawaniem profesjonalnej historii literatury i ówczesnym etosem naukowym, a także z narodzinami polskiej inteligencji. Kulturologiczne przygotowanie autorki okazuje się wyjątkowo ważne dla jakości książki, bo dzięki temu szczegółowe problemy biografistyki mogą być postrzegane jako integralna część istotnych problemów kultury epoki, a nie sfera rozstrzygnięć peryferyjnych. Równie ważne jest to, że polska biografistyka połowy XIX wieku jest przez dr Dambek-Gillelis umieszczana w kontekście ówczesnej biografistyki europejskiej, zwłaszcza wiktoriańskiej i biedermeierowskiej, co pozwala autorce na w miarę precyzyjne określenie zarówno swoistości rodzimej sztuki biografii, jak i miejsc wspólnych dla jej polskich i europejskich realizacji. Dodajmy, że pozwala też na twórcze wykorzystanie cennej obcojęzycznej literatury przedmiotu, nierzadko będącej źródłem inspiracji dla polskiej badaczki. Znamienne, że końcowa partia książki zawiera znakomite studia komparatystyczne, w których Pani Dambek-Giallelis porusza się ze swobodą po obszarze różnych językowo literatur i kultur, unaoczniając nie tylko skalę swych możliwości badawczych, ale i międzykulturowy wymiar procesu powstawania literackich legend.

Książka *Dziwne kształty życia...* to bez wątpienia wartościowe dokonanie naukowe, a zgłoszone przeze mnie uwagi nie osłabiają tego przekonania. Autorka nadała biografistyce połowy XIX wieku status poznawczo atrakcyjnego przedmiotu badań, a poprzez rzeczowe, sumienne, oryginalne interpretacje wybranych biografii dokonała rewaloryzacji tej formy dziewiętnastowiecznego piśmiennictwa, ukazując ją w perspektywie twórczych strategii autorów, ale też przez pryzmat kulturowych przemian XIX stulecia.

W drugim, obok dziewiętnastowiecznej biografistyki, obszarze badań, prowadzonych przez Panią Dambek-Giallelis po doktoracie, znajdują się prace norwidologiczne – wyjątkowo

liczne i za każdym razem odkrywcz. Współtwórczyni *Kalendarza życia i twórczości Cypriana Norwida* kontynuuje w swych nowych studiach norwidologicznych przede wszystkim refleksję nad biografią poety. Nowe ustalenia, możliwe dzięki unikatowej erudycji i wytrwałości w poszukiwaniu źródeł, dotyczą zwłaszcza genealogii Norwida, jego rodziny i rodzinnych relacji, recepcji wypowiedzi pisarza i pamięci o nim (*Ludwik i Cyprian Norwidowie w latach 1847-1848. W świetle nieznanych źródeł; Glosa do historii rodzinnej; Jeszcze o macosze Norwida. Uzupełnienie; Cyprian Norwid w „Nowej Reformie”. Nieznane dicta*). Prace te, opublikowane na łamach pisma „Studia Norwidiana”, szybko weszły w obieg najnowszej wiedzy o życiu poety. Towarzyszą im równie cenne artykuły przynoszące nowe ustalenia odnośnie do kulturowych kontekstów niektórych dokonań i utworów Norwida („*Bystro czytać w dziejach*”, czyli o pewnym wystąpieniu Norwida w rocznicę Powstania Styczniowego; *Tajemnice „Tajemnicy Lorda Singelworth”*), a tym samym dyskretnie wskazujące kierunek historycznie adekwatnej interpretacji. Pani Dambek-Gillelis nie stroniła też w ostatnich latach od pisania artykułów, w których dominantę stanowiła aspektowa interpretacja wybranych dzieł oraz idei Norwida. Dowodzi tego np. praca odsłaniająca specyfikę Norwidowego stosunku do rzeczy (*Niecodzienna codzienność, czyli o (nie)przejrzystości świata rzeczy Norwida*) czy bardzo wartościowy poznawczo artykuł *Norwid i idea reprezentacji*, odnoszący się do wciąż słabo opracowanej przez badaczy kwestii poglądów politycznych, wyobraźni politycznej pisarza. Cele interpretacyjne, a jednocześnie popularyzatorskie, habilitantka realizowała też w pracach na temat *Promethidiona* i „*Psalmów-psalmu*”.

Również inni pisarze XIX wieku, nierzadko ci funkcjonujący w bliższym lub dalszym kontekście twórczości Norwida, obecni są w pracach naukowych dr Dambek-Gillelis. Tak więc Władysławowi Wężykowi poświęciła artykuł przynoszący nową porcję wiedzy na temat przebiegu jego życia (*Kilka szczegółów do biografii Władysława Wężyka i życia na Śląsku (nieznany list Władysława Wężyka z 1847 roku)*), natomiast Michał Budzyński stał się przedmiotem analiz uwzględniających zarówno jego prozę wspomnieniową, jak i prozę artystyczną o autobiograficznym podłożu („*Urbi et orbi*” *Michała Budzyńskiego, czyli opowieść o kuszeniu i nawróceniu emigranta (włóczęga biograficzno-literacka)*), co dało autorce asumpt nie tylko do przypomnienia niesłusznie zapomnianego pisarza, ale także do ciekawych rozważań na temat wzajemnych relacji różnych form piśmiennictwa autobiograficznego. W tym kontekście należy odnotować również przejawy zainteresowania badaczki prozą epistolarną (*Napoleon i Józefina – pojedynek legend*) oraz podróżopisarstwem (*Dwie podróże do Francji – Henryka Rzewuskiego („Wspomnienia z podróży do Francji*

w 1857 r.") i Józefa Ignacego Kraszewskiego („Kartki z podróży 1858-1864”). *Garść spostrzeżeń*). Dodajmy, że prace dotyczące Budzyńskiego oraz Rzewuskiego i Kraszewskiego łączy też ważna dla badaczki problematyka: dziewiętnastowieczna cywilizacja, zwłaszcza cywilizacja miejska (tu: Rzym i Paryż) i jej polskie interpretacje. Do tego przeglądu osiągnięć trzeba dołączyć też informację o istnieniu wartościowych prac habilitantki, mających w centrum dociekań poezję II połowy wieku XIX. Godny odnotowania jest przede wszystkim artykuł *Poezja na łamach „Jutrzenki” (Kolomyja 1870-1871)*, świetnie unaoczniający poznawczą efektywność materiałowych poszukiwań i studiów.

W kręgu zainteresowań naukowych dr Dambek-Giallelis pojawił się ostatnio również Mickiewicz i to widziany z różnych perspektywy badawczych: z perspektywy dokumentalisty i tekstologa (praca w projekcie grantowym *Bibliografia podmiotowa Adama Mickiewicza*, a także konkluzywne studia na temat utworów przypisywanych Mickiewiczowi: *Nieznany wiersz Adama Mickiewicza „[W albumie księcia Golicyna]”?*; *Jeszcze jeden wiersz niesłusznie przypisywany Mickiewiczowi*; z perspektywy badacza recepcji twórczości poety („*Pan Tadeusz*” na łamach „*Przyjaciela Dzieci*” (1861-1914); z perspektywy popularyzatora jego biografii i legendy (współtworzona przez Panią Dambek-Giallelis książka *Na tropach Adama Mickiewicza w Wielkopolsce*).

Wzmiankowana powyżej publikacja książkowa stanowi również element kolejnej dziedziny naukowo uprawianej przez habilitantkę, którą można określić mianem badań o nacechowaniu regionalistycznym, a skoncentrowanych na kulturze i literaturze Poznania i Wielkopolski. Tej problematyce dr Dambek-Giallelis poświęciła prace z zakresu biografistyki, przygotowując hasła osobowe do *Wielkopolskiego słownika pisarek* (biogramy Konstancji z Małachowskich Biernackiej, Bogusławy z Dąbrowskich Mańkowskiej i Konstancji Morawskiej), opracowując biogram Marii Szembekowej dla *Polskiego słownika biograficznego* czy badając dziewiętnastowieczne dzieje inteligencji poznańskiej (na przykładzie losów Hieronima Durskiego w Brazylii). Z punktu widzenia świadka i uczestnika pisała też (współ z Elżbietą Lijewską) o tradycjach i specyfice prac dokumentalistycznych poznańskiej polonistyki.

Podkreślenia wymaga udział Zofii Dambek-Giallelis w bieżącym ruchu naukowym i to w różnych jego obszarach. Po doktoracie uczestniczyła w dziesięciu międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych, wygłaszając referaty przede wszystkim na spotkaniach organizowanych przez Ośrodek Badań nad Twórczością C. Norwida przy KUL (np. udział w kolejnych konferencjach z cyklu *Colloquia Norwidiana* z nie opublikowanymi jeszcze referatami: *Norwidowskie koncepcje cywilizacji*, *Norwid i pamięć*

powstania styczniowego, Norwid i tajna policja rosyjska), ale również przez Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Gdański, Polską Stację Badawczą PAN w Paryżu i oczywiście przez macierzystą uczelnię i inne instytucje naukowe Poznania. Dodajmy, że wzięła udział w roli wykonawcy w realizacji trzech projektów badawczych o profilu bibliograficzno-materiałowym. Dwa z nich to krajowe projekty NPRH: *Poezja na marginesie cywilizacji. Degradacja i odrodzenie twórczości poetyckiej w latach 1864-1894* (kierownik: prof. dr hab. R. Okulicz-Kozaryn); *Bibliografia podmiotowa Adama Mickiewicza* (kierownik: prof. dr hab. Z. Przychodniak), a jeden był projektem międzynarodowym: *Atlas polskiego romantyzmu. Świat – Europa – Polska* (kierownik: dr hab. M. Bińczyk). Wysoką rangę naukową mają wykonane przez dr Dambek-Giallelis recenzje wydawnicze tomów X (*Listy 1839-1854*, oprac. J. Rudnicka, Lublin 2008) i XI (*Listy 1855-1861*, oprac. J. Rudnicka, Lublin 2016) *Dzieł wszystkich Cypriana Norwida. Z działaniami na rzecz bieżącego życia naukowego* wiąże się również członkostwo habilitantki w Poznańskim Towarzystwie Przyjaciół Nauk.

Przedłożona dokumentacja świadczy o tym, że ważną dziedziną aktywności dr Dambek-Giallelis jest dydaktyka uniwersytecka. Co prawda, habilitantka nie zdążyła jeszcze wypromować seminarzystów pozostających pod jej opieką, ale wystąpiła już dwukrotnie w charakterze promotora pomocniczego w przewodach doktorskich, niejednokrotnie recenzowała prace licencjackie i magisterskie. Należy zauważyć, że Pani Dambek-Giallelis prowadziła na swej uczelni zajęcia dla studentów różnych specjalności: filologia polska, filologia polska jako obca, animacja kultury, edytorstwo tekstów literackich, polonistyka w kontekstach kultury, specjalność dokumentalistyczno-bibliotekarska. Były to zajęcia o tematyce zróżnicowanej i nierzadko odbiegającej od tradycyjnego polonistycznego nauczania. W wykazie prowadzonych wykładów, ćwiczeń, konwersatoriów, warsztatów znajdziemy Historię literatury polskiej (romantyzm, klasycyzm), Literaturę powszechną XIX wieku, ale również np. Geografię kulturową Europy, Regionalistykę literacką, Elementy dokumentalistyki literackiej i teatralnej, Biografistykę literacką, czyli zajęcia ściśle powiązane z naukowym warsztatem habilitantki, a zatem z pewnością głęboko autorskie. Wśród osiągnięć dydaktycznych dr Dambek-Giallelis odnotowania wymaga jej rola opiekuna i współorganizatora naukowo-dydaktycznych wyjazdów studentów do Berlina, Aten, Warszawy. Pani Doktor zaznaczyła swą dydaktyczną obecność również na poziomie szkoły średniej – jako wykładowca promujący poznańską polonistykę oraz jako opiekun naukowy w projekcie w zakresie biografistyki, którego rezultaty zostały opublikowane pt. *Życiorysy lokalne. Piszemy biografie bohaterów lokalnych z Turku i powiatu tureckiego* (Turek 2018).

Przywołanymi powyżej działaniami dr Dambek-Giallelis przyczynia się do popularyzacji nauki. Czyni to również poprzez popularyzatorskie publikacje, o których już wspominałam, poprzez wykłady (np. w Bibliotece Raczyńskich) czy współpracę z inicjatywą społeczną Rzeczpospolita Norwidowska. Można zatem mówić o jej wkładzie w propagowanie twórczości pisarzy XIX wieku, zwłaszcza Norwida i Mickiewicza.

Konkluzja: po zapoznaniu się z dorobkiem naukowym, a także dydaktycznym i organizacyjnym dr Zofii Dambek-Giallelis pragnę stwierdzić, że odpowiada on wymogom stawianym ustawowo osobom ubiegającym się o habilitację. Z pełnym przekonaniem popieram zatem przedłożony do recenzji wniosek.

prof. dr hab. Agnieszka Ziółowicz

Kraków, 27 listopada 2019 r.